

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від _____ № _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
для 7-9 класів
на 2023/2024 навчальний рік

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Шклівського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
від _____ № _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ II СТУПЕНЯ**

Шклівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів імені Мар'яна Корчака
Новояворівської міської ради
на 2023/2024 навчальний рік

Загальні положення

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) Шклівського закладу загальної середньої освіти імені Мар'яна Корчака Новояворівської міської ради розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р № 405, на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 року № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», листа Міністерства освіти і науки України від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України від 16.03.2022 року №143/2022», листа Міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 року №1/13749-23 «інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році, підготовлених спільно з Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти». Також чинними залишаються Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році (лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 №1/9530-22, і Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України 15 травня 2023 р. № 563, <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacijshodo-okremih-pitan-zdobuttya-osviti-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-vumovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>, та відповідно до Санітарного регламенту для ЗЗСО,

затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 р. №2205.

Освітня програма базової середньої освіти (далі – Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- ✓ загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в робочому навчальному плані;
- ✓ очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках навчальних програм, пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- ✓ рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- ✓ вимоги до здобувачів освіти, які будуть здійснювати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9 класів закладів загальної середньої освіти складає 15436 годин на навчальний рік.

для 7-х класів – 3519 годин

для 8-х класів – 4267 годин

для 9-х класів – 3876 годин

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Робочий навчальний план встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Робочий навчальний план Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака складено відповідно до навчальних планів Типової освітньої програми затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 № 405 (додаток №1) до Типової освітньої програми з навчанням українською мовою.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план Шклівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. М. Корчака містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним навчальним планом Типової освітньої програми

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статево – вікових особливостей здобувачів освіти, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення.

Варіативна складова робочого навчального плану використовується на:

1. Підсилення предметів інваріантної складової:

- у 7-9 -х класах особлива увага в навчальних планах ІІ ступеня приділена вивченню української мови як державної. З цією метою у 7-х класах в навчальних планах передбачено виділення(0,5 год на тиждень) української мови ,а у 8-9 -х класах – по(1 год на тиждень)

-з метою глибшого пізнавального інтересу до вивчення географії до уроку географії у 9-их класах додано(0.5 год)

2. Запровадження курсів за вибором:

- у 7-9-их класах з метою формування моральних цінностей та духовної культури за рішенням батьківських зборів вводиться курс «Основи християнської етики» (по 1 год на тиждень) у 7-9 класах, 9-А-1.5 год;

- у 6 класах з метою ознайомлення здобувачів освіти з кращими творами світової літератури та залучення до читання художніх книжок вводиться курс «Дивосвіт літератури» (0.5 год)

3. Запровадження факультативів:

- у 7- 0.5 годин та 8 класах 1 година з метою набуття навичок управління грошима, користування фінансовими послугами вводиться курс «Фінансова грамотність»

- у 9-Б та 9-В класах з метою формування в учнів вмінь і навичок застосування сучасних інформаційних технологій, розширення кругозору учнів, посилення розвитку умінь і навичок сприймати, аналізувати засоби масової інформації запроваджено факультатив «Основи медіаграмотності» (0,5 год на тиждень).

У 8-В класі за інклюзивною формою (висновок інклюзивно-ресурсного центру від 09 вересня 2020р. №ІРЦ-85605/2020/152877) продовжує навчатися дитина з особливими освітніми потребами за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня (наказ МОН України від 20 квітня 2018 року № 405 – додаток 2.

Тривалість навчання осіб з особливими освітніми потребами у базовій школі може бути подовжена з доповненням корекційно-розвитковим складником.

Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівні базової середньої освіти, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 року № 585 «Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти» (із змінами та доповненнями).

Оцінювання здобувачів освіти з ООП.

Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності, для кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами, який навчається в інклюзивному класі, у порядку, визначеному законодавством, складаються індивідуальна програма розвитку та індивідуальний навчальний план (за потреби). Індивідуальний навчальний план розробляється на основі освітньої програми закладу і результати навчання оцінюються за орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень, що встановлені для закладу.

В індивідуальних навчальних планах для дитини з особливими освітніми потребами (8-В клас) передбачено систематичне проведення корекційно-розвиткових занять: розвиток мовлення - 2 години, корекція розвитку когнітивної та емоційно-вольової сфер - 1 година, розвиток навчальної діяльності- 1 година.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128

«Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами):

- при вивченні української мови, яка вивчається як предмет в 7-9-х класах при кількості учнів більше, ніж 27 учнів у класі; (у 8-В)

- при вивченні іноземної мови (англійської) - в 7-9-х класах при кількості учнів більше, ніж 27 учнів у класі; (у 8-В)

- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів у 7-9-х класах (клас ділиться на 2 групи, але не менше 8 учнів у групі);

- при проведенні уроків з трудового навчання у 7-9-х класах при кількості учнів більше, ніж 27 учнів у класі (у 8-,В)

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p><i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;</p>

		<p>здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного</p>

		<p>потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	<p>Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність;</p>

		<p>моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію,</p>

		<p>родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку</p>

		<p>кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага- ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової

середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності здобувачів освіти в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, здобувачам освіти розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Здобувачі освіти одержують конкретні завдання, з виконання

яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі здобувачі освіти виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати здобувачам освіти практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором здобувачами освіти по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Здобувачі освіти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ✓ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ якість проведення навчальних занять;
- ✓ моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
- ✓ Оприлюднення критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча, що передбачає визначення рівня досягнень окремого (і) учня (учениці), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна, що зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли здійснення оцінювання сприяє повторенню, вивченню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню навичок і вмінь;
- діагностико-коригувальна, що передбачає з'ясування причин труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання, виявлення прогалин у знаннях і вміннях та внесення коректив, спрямованих на усунення цих прогалин, у діяльність учня (учениці) і педагога;
- стимулювально - мотиваційна, що визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли здійснення оцінювання стимулює бажання поліпшити свої результати, розвиває відповідальність, сприяє змагальності учнів, формує позитивні мотиви навчання;
- виховна, що полягає у формуванні вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку працелюбності, активності, та інших позитивних якостей особистості.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Ці орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

У загальнодидактичному плані рівні визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно

застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо (таблиця).

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізнити об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє

		наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль “За високі досягнення в навчанні” та срібну медаль “За досягнення в навчанні”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Освітня програма базової середньої освіти передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Додаток №1

За Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України №405 від 20.04.2018. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»

Освітні галузі	Предмети	7 А,Б,В	8 А,Б,В	9 А	9 Б, В
1	2	4	5	6	7
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2	2
	Українська літ.	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Осн. правознавства	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-		
	Образотворче мист.	1			
	Мистецтво	-	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	1,5	1,5
	Фізика	2	2	3	3
	Хімія	1,5	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	1	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		28 +3	28,5 +3	30 +3	30 +3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття		2,5	3	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	33	33
До уроку	Українська мова Географія	0.5	1	1 0,5	1 0,5
Курс за вибором	Основи христ. етики Дивосвіт літератури	1 0.5	1	1,5	1,5
Факультативи	Медіаосвіта Фінансова грамотність	0.5	1		0,5
Індивідуальні заняття					
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5 +3	31,5 +3	33 +3	33 +3

Директор
Заступник директора з НВР

Ольга ДУБИК
Марія ШОТ

Члени комісія із складання освітньої
програми II ступеня

Надія КАПНАС
Галина ЛАБА
Марія КОЗАК

Додаток 2
до Типової освітньої програми
Наказ МОН України
від 20.04.2018 року № 405

Індивідуальний навчальний план
(Відповідно до навчального плану закладів загальної середньої освіти
II ступеня з навчанням українською мовою)
здобувача освіти 8-В класу (інклюзивного)
Шклівського ЗЗСО I-III ступенів ім. М. Корчака
на 2023/2024 навчальний рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень	Супровід дитини з ООП
1	2	3	4
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська літ.	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1
	Всесвітня історія	1	1
	Осн. правознавства	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мист.	-	-
	Мистецтво	1	-
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	2	2

Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	-
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-
	Фізична культура	3	-
Разом		28,5+3	24
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття		3	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	25
До уроку	Українська мова	1	1
Курс за вибором	Основи христ. етики	1	-
Факультативи	Фінансова грамотність	1	-
Індивідуальні заняття			
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	25

Директор _____

Ольга ДУБИК

Заступники директора з НВР _____

Марія ШОТ

Наталія КОВАЛЬ

Члени комісії із складання освітньої програми II ступеня _____

Галина ЛАБА

Марія КОЗАК

Надія КАПНАС

СХВАЛЕНО
 рішенням педагогічної ради
 №__ від _____

ПОГОДЖЕНО
 на засіданні ради
 Шклівського ЗЗСО І-ІІІ
 ступенів ім.М.Корчака
 протокол №__ від _____

Голова ради Ольга ДУБИК